

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 631. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm34114/facsimile.pdf (tilgået 23. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

ved hat berort mig den *Ære* at stønne dig *Sine*, og det er ikke engang let for os at sige, hvad en *Cato* skulde gjort med sin *Ære*, naar *Cæsar* havde stønnet ham det^{*)}. Wel er det klart nok, at *Cato* sværmede for et *Lufte-Castel*, thi aldrig havde Raader, efter hans egen *Skion*, været langt fra at øve et retfærdigt Herrdomme, og hvor dogvært han selv, der vilde reformere Staten, tog paa Roret, havde hans aabenbare *Love*-Brud under de *Catilinatiske Uroligheder* tilstækkelig vist, men da han først havde hørt det *Weld* at leve for et luktigt Ideal, vilde han dog været alt for uvolkelig, hvis han ei havde hørt Mod til at døe for det.

Dette ses vi ret paa statkels *Cicerio*, som vel var flugt med *Pompeius*, men hvore flet ikke Mod til at holde Stand med *Cæsar*, saa strax efter Slaget ved *Pharsal* til sine fede han sig tilbage til *Italien*, hvor *Cæsar*, som vidste at statte hvad han selv var: en dygtig *Vidstabs-Mand* og god *Zaler*, og som lange havde vidst, at *Cicerio*, sig selv overlade, var om ikke uskyldig, saa dog udstadelig, han ei blev benadbede mere udmerkede *Tullius*. Dette havde været i sin Orden og vilde paa ingen Maade, blomde det kun gjøre *Cæsar* *Ære*, gjort *Cicerio* *Skam*, naar ikke dette *Ner* havde haft den store *Stæghed* at ville gjelde for en *Griheds-Trofie*, men som *Cato's* Mod-Væler kłdte det ham unantændig flet at tige, at tætte og at smigre *Enravels-Herren* for sic *U*, og som en ødel Mand kłdte det ham endnu være, da den Høymodige paa den nederbragglige Maade var forstet, at trænge paa hans *Skov*, saa det var intet Under, at *Antonius* bestemde og *Octavius* fulgte ham til det uafslige Endeligt, han fik: at myrdes som en fredlös *Slygning* paa sin *Sottes-Seng*^{**)}.

^{*)} Plutarchos *Cato den Yngre* og *Cæsar*. Appians *Borger-Krig* II. 95—99.

^{**)} Plutarchos *Cicerio*.

Herved mindes vi om *Cæsar's* Mod og om det andet *Klever-Mål*, der naturligvis var stættet end det *Forstør*, men hvis *Kron-Skul*, *Cæsar's* *Frende*, dog var flagere paa *Verden* og blev den meget gavnligere end han, hvorför *Kaiser Augustus* da også til *Verdens Ende* vil være et *Hoved-Navn* i *Universal-Historien*, mens *Cæsar* vil jo længere jo mere komme til at staar ved en *Side* i *Wards-Tempel*, blandt de *Romerske Huus-Guder*, hvor han ogsaa ret egentlig har hjemme, da han baade udregnede sin Herkomst fra *Venus* og *Neas*, og blev formelig forgrundet som *Roms ny Skæss-Land*, alts *Romans* den *Auden*. Da *Cæsar* imidlertid, som „*Kaiser-Haberen*“ er ligesaa uafslutelig som *August* og hans Ester-Folgree, som *Divinus* fra *Divitierne*, da stemmedes doge disse store *Tyrann-Klub*, *Divitierne*, saavil som *Kelsternerne*, viiste hele *Verden*, hvor sandt det er at „hvem Djævel registrerer sin *Ud*,“ og da endelig *Shalphyat* har gjort „*Julian Cæsar*“ til et ubodesligt *Navn* i *Litteraturens Universal-Historie*; så nødte vi vel til endnu at dvale et *Dieblik* ved hans *Død* og *Ester-Male*.

Da *Cæsar*, efter Slaget ved *Pharsal*, med noget *Yare*-Tæber gik over til *Asien* for at lede om *Pompeius*, fiedte han undervis paa *halvssjædsindssyge* af hans *Krigs-Slabe*, hvormed *Cassius*, berømt fra det *Parthiske* *Dog*, da han reddede *Parvens* *Lenninger*, størede samme *U* for at opblið *Mithridats* *Son* imod *Wom*; men langt først at tæde angælte *Cæsar*, ansæde *Cassius* sig for tæt, træng paa *Thinen* og bad om *Maade*, som han da også fik for *Atrops-Skibene*, det i *Cæsars* *Minne* var langt mere vored^{**}). Denne *Cassius*, der, efter Alles *Widneskorb*, ingenlunde havde *Tyranniet*, men elskede det nærmest for højt til at unde nogen *Auden* end sig selv *Magte* til at øve det, ham var det nu, der stiftede den *lumpne Sammen-Rottels* mod *Cæ-*

^{**)} Appians *Borger-Krig* II. 87—88.

